

WEGWIJS IN VEILIGHEIDSWETGEVING

BRUSSEL - De Europese- en nationale wet- en regelgeving bepalen samen wat er komt kijken bij de plaatsing, de installatie, de reparatie en de periodieke controle van veiligheidstechnische voorzieningen. Hierin wordt onder andere de onderhoudsplicht geregeld. Een samenvatting van de regeltjes.

Opslagvoorzieningen en werkplekinrichting voor het veilig werken met gevaarlijke stoffen vallen onder de noemer 'arbeidsmiddelen waarvan de veiligheid afhangt van de wijze van installatie en gebruik'. Binnen de Europese wet- en regelgeving zijn hier een kaderrichtlijn en twee bijzondere richtlijnen aan gewijd. In de richtlijn 2009/104/EU zijn in artikel 5 bovendien nadere criteria met betrekking tot onderhoud en keuring voor arbeidsmiddelen op de werkplek genoemd om de veiligheid te waarborgen.

EU-(KADER)RICHTLIJNEN

In de Europese wet- en regelgeving zijn drie (kader)-richtlijnen opgenomen:

- 1. 89/391/EEG, d.d. 12-06-1989**
(kaderrichtlijn) Maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk.
- 2. 89/654/EEG, d.d. 30-11-1989**
(1e bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van de richtlijn 89/391/EEG) Minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor arbeidsplaatsen.
- 3. 2009/104/EU, d.d. 16-09-2009**
(2e bijzondere richtlijn) Deze vervangt de vroegere richtlijn 89/655/EEG, d.d. 30-11-1989 en alle verwijzingen daarnaar moeten worden opgevat als verwijzingen naar deze richtlijn vanaf de ingangsdatum. Minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de werkplaats. De veiligheid van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats wordt geregeld in richtlijn 89/391/EEG: minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats. Het begrip 'arbeidsmiddel' wordt gedefinieerd als 'alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, gereedschappen en installaties' en is van toepassing op elke activiteit met betrekking tot een arbeidsmiddel.

VAN DE RICHTLIJN 2009/104/EU ZIJN VIJF ARTIKELEN VAN BELANG:

Artikel 1, lid 1:

Minimumvoorschriften van arbeidsmiddelen voor het gebruik op het werk door werknemers.

Artikel 2, definitie b:

Alle arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats. Elke activiteit met betrekking tot een arbeidsmiddel, zoals ingebruikneming of buitengebruikstelling, aanwending, vervoer, reparatie, onderhoud, etc.

Artikel 3, lid 1:

De veiligheid van arbeidsmiddelen moet tijdens het gebruik kunnen worden gewaarborgd.

Artikel 4, lid 2:

Arbeidsmiddelen dienen tijdens de gehele gebruiksduur door een adequaat onderhoud in zodanige staat worden gehouden dat zij blijven voldoen.

Artikel 5, lid 1, 2 en 3:

Keuring van de arbeidsmiddelen en periodieke keuringen. Uitvoering periodieke keuringen door deskundige personen. Resultaten van de keuringen moeten schriftelijk worden vastgelegd en worden bewaard.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Binnen het kader dat wordt bepaald door de Europese richtlijnen is het nationale wet- en regelgeving die invulling geeft aan praktische uitvoering om de veiligheid van de arbeidsmiddelen op de werkplaats te kunnen waarborgen. In Nederland is dit in de Arbowet omschreven. Al met al een complexe materie waarvan de kern hieronder is opgesomd.

ARBOWET

Binnen de nationale wet- en regelgeving regelt de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) de bescherming van werknemers tegen gevaren tijdens het werk. De werkgever heeft hierbij een zorgplicht richting de werknemer. De werkgever dient ervoor te zorgen dat de werknemer veilig kan werken. Van belang voor de praktische uitvoering zijn vijf leden uit Artikel 7.4a uit het Arbeidsomstandighedenbesluit.

■ **1e lid:**

Een arbeidsmiddel waarvan de veiligheid afhangt van de wijze van installatie wordt na de installatie en voordat het voor de eerste maal in gebruik wordt genomen, alsmede na elke montage op een nieuwe locatie gekeurd op de juiste wijze van installatie en het goed en veilig functioneren.

■ **2e lid:**

Een arbeidsmiddel dat onderhevig is aan invloeden die leiden tot verslechteringen welke aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van gevaarlijke situaties wordt, zo dikwijls dit ter waarborging van de goede staat noodzakelijk is, gekeurd, waarbij het zo nodig wordt beproefd.

■ **3e lid:**

Een arbeidsmiddel als bedoeld in het tweede lid wordt voorts gekeurd, waarbij het zo nodig wordt beproefd, telkens wanneer zich uitzonderlijke ge-

beurtenissen hebben voorgedaan die schadelijke gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid van het arbeidsmiddel. Als uitzonderlijke gebeurtenissen worden in ieder geval aangemerkt: ongevallen met het arbeidsmiddel en langdurige buitengebruikstelling van het arbeidsmiddel

■ **4e lid:**

Keuringen moeten worden uitgevoerd door een deskundige natuurlijke persoon, rechtspersoon of instelling

■ **5e lid:**

Schriftelijk bewijsstukken van de uitgevoerde keuringen zijn op de arbeidsplaats aanwezig en worden desgevraagd getoond aan een ambtenaar als bedoeld in artikel 32 van de wet. Dit artikel is niet van toepassing op attractie- en speeltoestellen waarop het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen van toepassing is

RI&E

Op basis van artikel 4 van de Arbowet zijn Nederlandse ondernemingen met personeel sinds 1994 verplicht een risico-inventarisatie en -evaluatie uit te voeren (RI&E). De RI&E geeft ondernemingen de handvatten om een beleid te formuleren om de arbeidsomstandigheden binnen de onderneming te verbeteren en te beheersen. De RI&E is de basis voor een systematisch arbobeleid. Om te kunnen blijven voldoen aan het wettelijke kader is het noodzakelijk de organisatie, de bedrijfsmiddelen en de werkwijze frequent te onderwerpen aan veiligheidsaudits en optimalisatie van de bestaande middelen en voorzieningen van EU-geaccrediteerde testinstituten. Bovendien wordt elk systeem onderbouwd door middel van een individueel opgestelde producentenverklaring volgens nationale regel- en/of wetgeving.

